

УДК 811.161.2'25:81'373.43:355](045)

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-933X/2024-XXII-1>

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОМОВНИХ ВІЙСЬКОВИХ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ МЕДІА: ПРАГМАТИЧНИЙ І КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТИ

Андрущенко Ірина

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
ORCID ID: 0000-0003-2658-2662

Шеремета Тетяна

магістрантка кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
ORCID ID: 0009-0004-3965-2521

Стаття присвячена актуальному питанню перекладу українськомовних військових неологізмів у сучасних англomовних медіа. Війна в Україні спричинила активне збагачення мови новими термінами, які мають не тільки номінативну, але й глибоку культурно-експресивну функцію. Метою дослідження є визначення прагматичних і комунікативних аспектів передачі цих лексичних новоутворень з огляду на їхню культурну конотацію, емоційне забарвлення і специфіку сприйняття англomовною аудиторією. Для досягнення зазначеної мети було окреслено завдання виокремити перекладацькі трансформації, які застосовуються під час перекладу, а також встановити, який вплив вони мають на зміст і сприйняття інформації англomовною аудиторією та чи зберігаються конотації та їхнє емоційне забарвлення в процесі застосування перекладацьких трансформацій. Розглянуто визначення термінів «неологізм» з окресленням його функції у медійному дискурсі й «військовий неологізм»; зазначено провідні напрями вивчення та розвитку сфери перекладу неологізмів. Встановлено, що неологізми залежно від їхніх функцій можуть поділятися на дві категорії: номінативні та стилістичні. У роботі розглянуто основні методи перекладу, серед яких транскрибування, калькування, модуляція та адаптація до англomовного середовища, які допомагають передати багатомірне значення військових неологізмів у відповідному культурному контексті, проаналізовано найяскравіші приклади функціонування військових неологізмів в англomовних медіаресурсах. Особливу увагу приділено перекладацьким трансформаціям, які зберігають змістові відтінки та дають змогу уникнути втрати семантики й емоційної насиченості в перекладеному тексті. Дослідження здійснене на матеріалі англomовних версій українських медіа, як-от ZN.Ua, UNN, «Трибун», «Українська правда» й інших, що дало змогу виявити ключові перекладацькі підходи. За результатами проведеного дослідження можна стверджувати, що переклад українських військових неологізмів потребує креативного підходу, який сприятиме ефективній комунікації та підтримуватиме належний рівень розуміння українських реалій міжнародною спільнотою.

Ключові слова: військові неологізми, комунікативний і прагматичний аспекти, перекладацькі трансформації, культурні конотації, англomовні медіа.

Andrushchenko Iryna

Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of English Theory,
Practice and Translation
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Sheremeta Tetiana

Master's Student at the Department of English Theory,
Practice and Translation
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

PECULIARITIES OF UKRAINIAN MILITARY NEOLOGISMS TRANSLATION IN MODERN ENGLISH-LANGUAGE MEDIA: PRAGMATIC AND COMMUNICATIVE ASPECTS

The article focuses on the topical issue of Ukrainian military neologisms translation in modern English-language media. The war in Ukraine has led to the active enrichment of the language with new terms that have not only a nominative but also a deep cultural and expressive function. The aim of the study is to determine the pragmatic and communicative aspects of the translation of these lexical innovations in terms of their cultural connotations, emotional colouring and specifics of perception by the English-speaking audience. In order to achieve this goal, the article aims to identify the translation transformations used in translation, as well as to establish what impact they have on the content and perception of information by the English-speaking audience and whether the connotations and their emotional colouring are preserved in the process of translation transformations. The definitions of the terms ‘neologism’ and ‘military neologism’ are considered, and its functions in media discourse are outlined; the leading directions of study and development of the field of neologism translation are indicated. It is established that neologisms, depending on their functions, can be divided into two broad categories: nominative and stylistic. The article discusses the main methods of translation, including transcription, calquing, modulation and adaptation for the English-speaking environment, which help to convey the multidimensional meaning of military neologisms in the relevant cultural context, and analyses the functioning of the brightest examples of military neologisms in English-language media resources. Important attention is paid to translation transformations that preserve semantic specificity and avoid the loss of meaning and emotional intensity in the translated text. The study was conducted on the basis of the English-language versions of Ukrainian media, such as ZN.Ua, UNN, Tribune, Ukrainska Pravda and others, which allowed to identify key translation approaches. The study suggests that the translation of Ukrainian military neologisms requires a creative approach that will facilitate effective communication and maintain an appropriate level of understanding of Ukrainian realities by the international community.

Key words: *military neologisms; communicative and pragmatic aspects, translation transformations, cultural connotations, English-language media.*

Вступ. Сучасна війна в Україні, без перебільшення, вплинула на всі сфери суспільного життя, зокрема й на мову, де формуються нові поняття, терміни та неологізми. Поява нових військових неологізмів в українській мові стала відображенням не лише воєнних реалій, а й культурного коду українського народу. Оскільки будь-який військовий конфлікт привертає міжнародну увагу, то й зростає попит на розповсюдження точної та доступної інформації про військові події серед світової спільноти. Тому переклад цих неологізмів

англійською мовою потребує особливої уваги, оскільки надзвичайно важливо зберегти їхню прагматичну й комунікативну функції та через англомовні медіа донести до іноземної аудиторії справжню сутність українських реалій.

Метою статті є дослідити специфіку перекладу українськомовних військових неологізмів у сучасних англомовних версіях українських медіа з акцентом на їхні прагматичні й комунікативні аспекти. Завданням є встановити, які саме перекладацькі трансформації застосовуються під час перекладу, а також як вони впливають на зміст і сприйняття інформації англомовною аудиторією. Окрему увагу приділено тому, як зберігаються чи змінюються конотації та емоційне забарвлення неологізмів, які часто мають сильний культурний підтекст.

Для досягнення поставленої мети були застосовані такі методи дослідження: метод контент-аналізу для вивчення прикладів вживання військових неологізмів в англійських версіях українських медіа та способів їх перекладу; порівняльний метод для виявлення особливостей різних перекладацьких стратегій, їхньої ефективності під кутом зору комунікації та відповідності прагматичного контексту; лінгвокультурологічний підхід для аналізу того, як культурні конотації українських військових неологізмів зберігаються чи модифікуються в англомовному середовищі. Матеріалом дослідження слугували українськомовні статті в сучасних газетах ZN.ua, UNN, «Трибун», «Українська правда», «Соцпортал», LB.ua, «Інститут масової інформації» та їхній англомовні версії.

Вивчаючи процеси неологізації та подальшого перекладу новоутворених одиниць, дослідники по-різному тлумачать поняття «неологізм». На думку провідного ученого в галузі лінгвістичних досліджень О. Стишова, поняття «неологізм» варто трактувати як лексичну одиницю, яка утворилася на певному етапі еволюції мови у зв'язку з потребою відображення нових понять і реалій [26, с. 32]. Цей прошарок лексики також охоплює оказіоналізми – авторські новоутворення, які використовувалися одноразово авторами у своїх творах і тому фактично все ще не належать до активного шару лексики [25, с. 417].

Фахівці у сфері медіалінгвістики Л. Шевченко, Д. Дергач і Д. Сизонова [30, с. 123–124] розглядають неологізми як прошарок лексики, який став так званим маркером часу, коли він виник. На їхню думку, виникнення неологізмів також зумовлено необхідністю позначення нових процесів та явищ. Крім того, появі неологізмів сприяли такі явища, як уніфікація та економія мовних одиниць.

Цікавою є думка дослідниць сучасної української мови Л. Довбні та Т. Товкайло [15, с. 214]. На її погляд, неологізми – це лексичні одиниці, які уже існували в мовній системі, але згодом модифікувалися й перейшли з пасивного складу мови. Тобто це номінативні одиниці, які з огляду на суспільні потреби трохи змінили своє першочергове значення, набувши інших відтінків, і таким чином стали загальноновживаними.

Згідно з класифікацією науковиці Л. Підкаміної [20, с. 148–149] неологізми в медійному дискурсі виконують такі функції:

- номінативно-експресивну (вираження власного ставлення автора в новоутворених лексичних одиницях, відображення емоційного компонента до подій та явищ);
- емоційно-оцінну (мовець може вплинути на сприйняття інформації реципієнтом, забарвивши інформацію власними почуттями й емоціями);
- субститивну (вираження певного поняття за допомогою неологізму іншомовного походження, хоча в українській мові існує доречний відповідник. Цей процес відбувається, якщо нове лексичне утворення є значно експресивнішим і краще передає інтенцію автора);
- характерологічну (ідентифікація та розрізнення предметів та явищ за допомогою неологізмів);

– інтегративну (неологізм є унікальним явищем, який завжди потрібно розглядати в певному контексті й часто не можна замінити повним відповідником без втрати сенсу);

– соціально-комунікативну (неологізми є інструментом комунікації в певному соціальному середовищі – особи відчують приналежність до певної соціальної групи. Неологізмам також притаманний дифузійний характер, адже вони можуть розповсюджуватися, виходячи на загал).

Для досягнення високої якості перекладу та точної передачі інформації перекладачам потрібно враховувати такі фактори, як причина виникнення певного неологізму та комунікативна мета автора.

Як зазначають М. Жулінська й О. Круглій [16, с. 106–107], військові неологізми є новими лексичними утвореннями, що виникли під час війни та використовуються для опису військових подій, дій, супротивників і геополітичних подій. Їх поява зумовлена необхідністю номінацій явищ, пов'язаних із війною. Ці неологізми часто мають сильне емоційне забарвлення і зазвичай передають негативні конотації, сприяючи демонізації ворога. Вони можуть бути як запозиченими з української мови, так і самостійно створеними в англійській мові

На думку О. Ребрій [24, с. 8], креативність є рушійною силою, завдяки якій перекладачу вдається професійно зростати та краще транслювати повідомлення. Саме творчий підхід здатен привернути увагу й задовольнити сучасних читачів. Отже, перекладач є не просто інструментом механічного перекладу інформації, а своєрідним посередником між автором і читачем, від діяльності якого значною мірою залежатиме сприйняття інформації аудиторією.

У сфері перекладу неологізмів все ще залишаються невирішені питання як теоретичного, так і практичного характеру. Провідні фахівці сходяться на думці, що особливо важливими для дослідження та розвитку цієї галузі є такі напрями:

1. Визначення моменту, коли нове слово можна класифікувати як неологізм, зважаючи на те, як довго воно вживається і як потрапило до словника.

2. Встановлення кореляції між okazіоналізмами (контекстуально зумовленими словами), що особливо актуально для сленгу, який вирізняється високою варіативністю.

3. Потреба у створенні спеціальних словникових статей для нових слів з огляду на те, що наявна система словників не є практичною для позначення нових слів, оскільки вона громіздка й не враховує відмінностей у мові між різними соціальними групами.

4. Розв'язання проблеми неоднозначності стилістичної класифікації неологізмів, що ускладнює процес категоризації певних слів, зокрема професійних жаргонізмів, сленгу, технічних термінів та інших прошарків лексики [18, с. 45].

За твердженнями британської ученої Антуанетти Ренуф [1, с. 79], неологізми використовуються в різноманітних сферах комунікації і проходять три етапи для того, щоб повноцінно інтегруватися в прошарку лексики. Найпершим етапом є розпізнання та сприйняття нової лексичної одиниці суспільством, так звана соціалізація. Згодом це слово поступово закріплюється та впливає на мовну систему, сприяючи утворенню нових слів та фраз, – так звана інкорпорація. І врешті-решт люди починають використовувати цю новоутворену одиницю в повсякденній комунікації, на чому завершується її процес інтеграції.

На думку С. В. Дерєги [14, с. 71–72], неологізми поділяються на дві категорії залежно від їхніх функцій: номінативні та стилістичні. Номінативні неологізми впроваджують нові терміни для позначення понять, тоді як стилістичні неологізми використовують образну мову для опису об'єктів, які вже мають усталені назви. Номінативні неологізми охоплюють спеціалізовані терміни, які не мають синонімів. На відміну від них, стилістичні неологізми

надають новизни знайомим поняттям за допомогою синонімії, відображаючи особисту точку зору мовця [22, с. 78–79].

Наприклад, в українському медіадискурсі виник такий стилістичний неологізм, як «*могілізація*» – евфемізм на вбивство російських військових. Транслітерація чи транскрибування не здатні повністю передати нюанси цього новоутвореного слова. Так само, як не вдасться точно відобразити конотацію цього слова за допомогою калькування. Тому перекладачі творчо підійшли до перекладу цього поняття й вирішили, що фраза *mobilization into grave* вдало передасть зміст виразу.

Важливим стилістично забарвленим прошарком лексики є ціла низка неологізмів, натхненних творчістю Джона Рональда Руела Толкіна, зокрема твором «Володар пернів». Основна мета таких новоутворень полягає у створенні негативного образу й навіть певній демонізації ворога. Здебільшого така неологічна лексика виконуватиме емоційно-оцінну функцію.

Якщо в автора виникає потреба переконати читача в неймовірній жорстокості та безпринципності ворога, він часто порівнює країну-агресорку з Мордором – країною темряви, де безжальні сили зла планують захопити весь світ, а російських військових часто називає орками – безчесними кровожерливими створіннями. У такий спосіб автор демонструє читачу наше ставлення до ворога, використовуючи порівняння, яке буде знайомим іноземцям. Оскільки такі поняття добре відомі іноземним реципієнтам контенту, під час перекладу найчастіше вдаються до транскрибування поодиноких слів:

Оrc – орк.

Розглянемо такий приклад:

Ще дві всю зиму перебували під обстрілами. По прикордонній Зміївській ТЕС від орків прилітають навіть зенітні ракети з установкою «на удар» [19]. With the onset of high water on the rivers and the depletion of missiles and drones among the orcs (a pejorative commonly used by Ukrainians to refer to a Russian soldier, based on Tolkien's The Lord of the Rings), mass bombardments were reduced [4].

У наведеному вище прикладі можна прослідкувати функціонування неологізму «орк» як метафори звірства ворога. Оскільки таке поняття широко розповсюджене у світі, перекладачі зберегли фонетичну складову слова і вдалися до прийому транскрибування. Також для іноземного читача наведено пояснення, чому саме таку аналогію було використано.

Однак у словосполученнях поширеним є калькування, завдяки якому зберігається зміст усіх слів у словосполученні й при цьому не спотворюється зміст:

Запорізький напрямок: Армія дронів демілітаризувала «око Мордора» [27] / Zaporizhzhia direction: The army of drones demilitarized the “Eye of Mordor” [7].

На думку Л. Ковальчук і Ю. Літкович [17], сучасні військові неологізми, які виникли внаслідок повномасштабного вторгнення на території України, є своєрідною демонстрацією вербальної агресії. Вони втілюють бажання українців помститися кривднику та виконують такі комунікативно-прагматичні функції:

– **приниження ворога** (мобіки – mobiles, рашисти – racists).

Яскравим прикладом такого неологізму може слугувати новина з газети «Трибун»:

«Ми хочемо додому»: російських «мобіки» кинули в Луганській області [21] / We want to go home: Russian “mobiles” in the Luhansk region [2].

Автори цієї статті навмисно використали зневажливе слово «мобіки» для дискредитації ворога в іноземних ЗМІ. Також цей заголовок привертає увагу читача та запам'ятовується, що спонукає подальше зацікавлення в темі та її обговорення. Перекладачі побажали

зберегти таке унікальне слово, яке може зацікавити читачів, тому вони переклали неологізм «*мобіки*» за допомогою методу модуляції.

Ще однією ілюстрацією принижень ворога може слугувати стаття «UNN»:

Рашисти планують теракти [28]. / *Activists say racists are planning terrorist attacks* [6].

У цьому уривку прослідковуємо неологізм «*рашисти*», утворений за допомогою двох слів: «фашисти та росіяни». Обидва слова мають негативну конотацію, а їхнє поєднання дегуманізує супротивника й наголошує на його жорстокості. У перекладі було збережено цей унікальний термін і використано метод калькування, завдяки якому збережено структуру неологізму.

– **лайка або прокльони** (піти за руським кораблем). Найрозповсюдженішим прикладом є курс «*руського воєнного корабля*», куди українці посилають недругів. Ця фраза виникла коли відважні українські військові не погодилися на ультиматум росіян про здачу острова Зміїний.

40 окупантів пішли за курсом «руського воєнного корабля» [29]. / *Five armored vehicles have joined the “Russian warship’s course” (referring to Ukraine’s sinking of Russia’s BlackSea Fleet flagship)* [8].

Ці висловлювання є символом незламності та непокори українського народу, а також транслюють ненависть і зневагу до ворогів. Також у цих фразах зберігається фонетика російської мови, щоб ще раз наголосити на нікчемності ворога та його мови. Ці висловлювання перекладені методом модуляції, де лексичні одиниці тексту оригіналу та тексту перекладу відрізняються, але загалом мають однаковий зміст.

Цікавим прикладом є «*квитки на концерт Кобзона*» – неологічний евфемізм, який означає побажання смерті ворогам:

National Police assault brigade distributes “tickets to Kobzon concert” to occupiers (video) [5]. / *Штурмова бригада Нацполіції роздає окупантам «квитки на концерт Кобзона» (відео)* [23].

Цей неологізм виник у зв'язку з переходом відомого культурного діяча на сторону ворога та його подальшої смерті. У перекладі було використано прийом калькування. Отже, приєднання до лав шанувальників Кобзона – це побажання аналогічної долі.

– **висміювання ворога**.

Висміювання ворога – це своєрідна психологічна зброя українців, яка водночас і піднімає моральний дух українців, і деморалізує супротивника.

Росія з 1812 року вважає себе нацією «освободітелів» [13]. / *Since 1812, Russia has considered itself a nation of ‘liberators’* [3].

Цим саркастичним неологізмом українці наголошують на недолугості ворога та нікчемності його висловлювань. У такий спосіб автор переконує іноземних читачів, що слова росіян брехливі та нічого не варті, як наслідок, вони не заслуговують довіри чи поваги. Цей неологізм було перекладено методом калькування задля кращого сприйняття інформації читачами.

Були люди, на яких ми постійно казали, що це проросійські «ватники» [11]. / *There were people to whom we used to call pro-Russian ‘vatniks’ all the time* [10].

У наведеному прикладі простежуємо, як автор висміює інтелектуальні здібності проросійських громадян, порівнюючи їх із ватою. Це зроблено з метою демонстрації того, що таке суспільство не здатне піддавати критичному аналізу інформацію, нав'язану російською пропагандою. Під час перекладу вдалися до прийому транслітерації для збереження графічної складової слова [17, с. 72–73].

Номінативні неологізми вживаються для позначень нових унікальних понять, явищ або процесів. Вони виникли у зв'язку з необхідністю номінації чогось, що раніше або не

існувало, або не мало назви. Здебільшого такі поняття позначаються саме номінативними неологізмами, у них немає синонімів. Вони можуть використовуватися як у спеціалізованих сферах, так і виходити за їхні рамки і ставати загальноживаними.

Наприклад, унаслідок необхідності оборони теренів України запаси армії поповнилися різноманітною воєнною технікою, як-от дрони-камікадзе:

На відео – момент знищення ворожого «ока» українським дроном-камікадзе Мольфар [27]. / The video shows the moment of destruction of the enemy's "eye" by the Ukrainian kamikaze drone Molfar [7].

У воєнний час цей різновид зброї настільки часто обговорювався в ЗМІ, що він вийшов за межі спеціальних військових частин і наразі відомий більшості населення України. Цей неологізм було перекладено методом калькування задля кращого сприйняття інформації читачами. Це поняття є унікальним і його не можна замінити синонімом.

Ще одним прикладом номінативного неологізму, відомого широкій публіці, є байрактар:

We will remind, in the end of October it became known that the Armed Forces of Ukraine for the first time employed the Bayraktar strike drone in Donbass [9]. / Нагадаємо, наприкінці жовтня стало відомо, що Збройні сили України вперше застосували ударний дрон Bayraktar на Донбасі [12].

«Байрактар» номінує нову реалію, а саме новий тип безпілотної системи, який використовується для знищення ворожого війська. «Байрактар» не є якимось образним поняттям, це номінація конкретної воєнної техніки, яку також не можна замінити синонімом.

Висновки. Отже, проведене дослідження засвідчило, що у зв'язку з бурхливим виникненням військових неологізмів у воєнний час зросла необхідність їхнього перекладу для іноземної аудиторії. При цьому, працюючи з таким матеріалом, перекладач повинен викликати в іноземного читача ту саму емоційну реакцію і не спотворити зміст повідомлення. Як було встановлено, для цього потрібно вдало визначити прагматичні наміри та комунікативну мету повідомлення, а також вибрати необхідну перекладацьку трансформацію. Щодо перспектив подальших досліджень, то особливий інтерес становить вивчення специфіки перекладу емоційно маркованих неологізмів, особливо тих, які з'явилися у воєнний час, і збереження їхньої емоційної забарвленості для іноземної аудиторії, що є важливим аспектом для якнайповнішого розуміння українського інформаційного контексту.

Література:

1. Antoinette R. Semantic neology: challenges in matching corpus-based semantic change to real-world change. in corpora and the changing society: studies in the evolution of english / ed. by P. Rautioaho, N. Arja, J. Klemola. New York: John Benjamins Publishing Company, 2020.
2. Gorbacheva A. Ukraine Today. "We want to go home": Russian "mobiks" in the Luhansk region whined because of the lawlessness of commanders. *Tribun*. 18 August 2023. URL: <https://ukrainetoday.org/we-want-to-go-home-russian-mobiles-in-the-luhansk-region-whined-because-of-the-lawlessness-of-commanders/> (date of access: 28.10.2024).
3. Hayduk V. Since 1812, Russia has had a tradition of destroying Ukrainian villages. *En.lb.ua*. 30 October 2023. URL: https://en.lb.ua/news/2023/10/30/23774_vitaliy_hayduk_since_1812_russia.html (date of access: 28.10.2024).
4. Maskalevych I. Preparing for winter: Sandbags and fuel oil instead of shelters and gas with coal. *Mirror of the week*. 16 September 2023. URL: <https://zn.ua/eng/preparing-for-winter-sandbags-and-fuel-oil-instead-of-shelters-and-gas-with-coal-.html> (date of access: 28.10.2024).
5. National police assault brigade distributes tickets to Kobzon concert to occupiers. *Socportal*. 20 August 2023. URL: <https://en.socportal.info/en/news/national-police-assault-brigade-distributes-tickets-to-kobzon-concert-to-occupiers-video/> (date of access: 28.10.2024).

6. Tumanova A. Activists say racists are planning terrorist attacks at polling stations in the occupied territories of Ukraine. *UNN.ua*. 20 August 2023. URL: <https://unn.ua/en/news/activists-say-racists-are-planning-terrorist-attacks-at-polling-stations-in-the-occupied-territories-of-ukraine> (date of access: 28.10.2024).

7. Tumanova A. Zaporizhzhia direction: the army of drones demilitarized the eye of Mordor. *UNN.ua*. 21 August 2023. URL: <https://unn.ua/en/news/zaporizhzhia-direction-the-army-of-drones-demilitarized-the-eye-of-mordor> (date of access: 28.10.2024).

8. Ukraine eliminates ten Russian sabotage boats in the last day. *NV.ua*. 2023. URL: <https://english.nv.ua/nation/ukraine-eliminates-ten-russian-sabotage-boats-in-the-last-day-50347497.html> (date of access: 28.10.2024).

9. Zelensky accused editor-in-chief of censor.net butusov of deaths in donbass. *Institute of mass information*. URL: <https://imi.org.ua/en/news/zelensky-accused-editor-in-chief-of-censor-net-butusov-of-deaths-in-donbass-i42533> (date of access: 28.10.2024).

10. "In the summer, they started coming for journalists," says "Most" editor-in-chief about persecution by occupiers in Kherson. *Institute of mass information*. 2023. URL: <https://imi.org.ua/en/monitorings/in-the-summer-they-started-coming-for-journalists-too-says-most-editor-in-chief-about-persecution-i50524> (date of access: 28.10.2024).

11. Влітку почали приходити і до журналістів – головред Mosty про переслідування окупантів. *Інститут масової інформації*. 2023 р. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/vlitku-pochaly-pryhodyty-i-do-zhurnalistiv-golovred-mostu-pro-peresliduvannya-okupantiv-na-i50488> (дата звернення: 28.10.2024).

12. Водяний А. Зеленський звинуватив журналіста Бутусова у смертях на Донбасі через публікацію відео з Bayraktar. *LB.ua*. URL: https://lb.ua/news/2021/11/26/499547_zelenskiy_zvinuvativ_zhurnalista.html (дата звернення: 28.10.2024).

13. Гайдук В. Росія з 1812 року вважає себе нацією «освободітелей». З ким там розмовляти? *LB.ua*. URL: https://lb.ua/news/2023/10/30/581804_vitaliy_gayduk_rosiya_z_1812_roku.html (дата звернення: 28.10.2024).

14. Дерєга С. В. Особливості функціонування неологізмів в англomовній рекламі. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Сер.: Філологічні науки (мовознавство)*. 2017. № 8. С. 71–75.

15. Довбня Л., Товкайло Т. Неологізми та їх відтворення в інтернетних засобах масової комунікації. *Society. Document. Communication. Соціум. Документ. Комунікація*. 2022. № 14. С. 209–232.

16. Жулінська М., Круглій О. Неологізми як мовне відображення війни. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. № 3 (14). С. 103–110.

17. Ковальчук Л., Литкович Ю. Psycholinguistic aspects of representing aggression in wartime media discourse. *East European Journal of Psycholinguistics*. 2022. Vol. 9, no. 2. P. 67–81.

18. Литовченко І. Динамічні процеси у військовій лексиці української мови (назви зброї, амуніції, споруд): монографія / ред. Ж. В. Колоїз. Кривий Ріг : Р. А. Козлов, 2016. 206 с.

19. Москалевич І. Підготовка до зими: мішки з піском і мазут замість шелтерів і газу з вугіллям. *Дзеркало тижня*. 16 вересня 2023 р. URL: <https://zn.ua/ukr/energetics/pidhotovka-do-zimi-mishki-z-piskom-i-mazut-zamist-shelteriv-i-hazu-z-vuhilljam.html> (дата звернення: 28.10.2024).

20. Підкамінна Л. Лінгвостилістика неологізмів у мові сучасних українських ЗМІ. *Лінгвостилістичні студії*. 2019. № 10. С. 144–153.

21. Пономаренко О. «Ми хочемо додому»: російських «мобіків» кинули в Луганській області (відео). *Трибун*. URL: <https://tribun.com.ua/uk/100751-mi-hochemo-dodomu-rosijskix-mobikiv-kinuli-v-luganskij-oblasti-video> (дата звернення: 28.10.2024).

22. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2000. 248 с.

23. Павлось О. Штурмова бригада Нацполіції роздає окупантам квитки на концерт Кобзона. *Соцпортал*. 20 серпня 2023 р. URL: <https://socportal.info/ua/news/shturmova-brigada-natcpolitcii-rozdae-okupantam-kvitki-na-kontcert-kobzona-video/> (дата звернення: 28.10.2024).

24. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.

25. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
26. Стишов О. А. Динаміка лексичного складу сучасної української мови. лексикологія. лексикографія. Біла Церква : Авторитет, 2019. 198 с.
27. Туманова А. Запорізький напрямок: армія дронів демілітаризувала «око Мордора». *УНН*. 21 серпня 2023 р. URL: <https://unn.ua/news/zaporizkyi-napriamok-armiia-droniv-demilitaryzuvala-okomordora> (дата звернення: 28.10.2024).
28. Туманова А. Рашисти планують теракти на виборчих дільницях на окупованих територіях України – активісти. *УНН*. 20 серпня 2023 р. URL: <https://unn.ua/news/rashysty-planuiut-terakty-na-vyborchukh-dilnytsiakh-na-okupovanykh-terytoriiakh-ukrainy-aktyvisty> (дата звернення: 28.10.2024).
29. 10 човнів російських ДРГ знищено силами оборони на півдні за добу – Гуменюк. *Українська правда*. 19 серпня 2023 р. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2023/08/19/7416211/> (дата звернення: 28.10.2024).
30. Шевченко Л. І., Дергач Д. В., Сизонов Д. Ю. Медіалінгвістика. Словник термінів і понять / ред. Л. І. Шевченко. Київ : ВПЦ «Київ. ун-т», 2014. 380 с.

References:

1. Antoinette, R. (2020). Semantic neology: challenges in matching corpus-based semantic change to real-world change. In P. Rautioaho, N. Arja, & J. Klemola (Eds.), *In Corpora and the Changing Society: Studies in the Evolution of English*. New York: John Benjamins Publishing Company [in English].
2. Gorbacheva, A. (2023). "We want to go home": Russian "mobiks" in the Luhansk region complained about the lawlessness of their commanders. Retrieved from: <https://ukrainetoday.org/we-want-to-go-home-russian-mobiles-in-the-luhansk-region-whined-because-of-the-lawlessness-of-commanders/> [in English].
3. Hayduk, V. (2023). Since 1812, Russia has had a tradition of destroying Ukrainian villages. Retrieved from: https://en.lb.ua/news/2023/10/30/23774_vitaliy_hayduk_since_1812_russia.html [in English].
4. Maskalevych, I. (2023). Preparing for Winter: Sandbags and Fuel Oil Instead of Shelters and Gas with Coal. *Mirror of the week*. Retrieved from: <https://zn.ua/eng/preparing-for-winter-sandbags-and-fuel-oil-instead-of-shelters-and-gas-with-coal-.html> [in English].
5. National police assault brigade distributes tickets to Kobzon concert to occupiers (2023). *Socportal*. Retrieved from: <https://en.socportal.info/en/news/national-police-assault-brigade-distributes-tickets-to-kobzon-concert-to-occupiers-video/> [in English].
6. Tumanova, A. (2023). Activists say racists are planning terrorist attacks at polling stations in the occupied territories of Ukraine. *UNN*. Retrieved from: <https://unn.ua/en/news/activists-say-racists-are-planning-terrorist-attacks-at-polling-stations-in-the-occupied-territories-of-ukraine> [in English].
7. Tumanova, A. (2023). Zaporizhzhia direction: the army of drones demilitarized the eye of Mordor. *UNN*. Retrieved from: <https://unn.ua/en/news/zaporizhzhia-direction-the-army-of-drones-demilitarized-the-eye-of-mordor> [in English].
8. Ukraine eliminates ten Russian sabotage boats in the last day. (2023). *NV.ua*. Retrieved from: <https://english.nv.ua/nation/ukraine-eliminates-ten-russian-sabotage-boats-in-the-last-day-50347497.html> [in English].
9. Zelensky accused editor-in-chief of censor.net Butusov of deaths in Donbass. (2023). *Institute of Mass Information*. Retrieved from: <https://imi.org.ua/en/news/zelensky-accused-editor-in-chief-of-censor-net-butusov-of-deaths-in-donbass-i42533> [in English].
10. "In the summer, they started coming for journalists," says "Most" editor-in-chief about persecution by occupiers in Kherson. *Institute of mass information*. 2023. URL: <https://imi.org.ua/en/monitorings/in-the-summer-they-started-coming-for-journalists-too-says-most-editor-in-chief-about-persecution-i50524> (date of access: 28.10.2024) [in Ukrainian].
11. *Vlitku pochal prykhodyty i do zhurnalistiv, — holovred Mostu pro peresliduvannia okupantiv* (2023). [“In the Summer, They Started Coming for Journalists,” Says “Most” Editor-in-Chief About Persecution by Occupiers]. *Institute of Mass Information*. Retrieved from: <https://imi.org.ua/monitorings/vlitku-pochaly-prykhodyty-i-do-zhurnalistiv-golovred-mostu-pro-peresliduvannya-okupantiv-na-i50488> [in Ukrainian].

12. Vodyanyy, A. (2021). Zelenskyi zvinuvatyv zhurnalista Butusova u smertyakh na Donbasi cherez publikatsiyu video z Bayraktar [Zelensky Accused Journalist Butusov of Deaths in Donbass Due to Publication of Video with Bayraktar]. *LB.ua* Retrieved from: https://lb.ua/news/2021/11/26/499547_zelenskiy_zvinuvativ_zhurnalista.html [in Ukrainian].

13. Hayduk, V. (2023). Rosiya z 1812 roku vvazhae sebe natsieyu "osvoboditeley": Z kim tam rozmovlyaty? [Russia since 1812 considers itself a nation of "liberators": Who should we talk to?]. *LB.ua* Retrieved from: https://lb.ua/news/2023/10/30/581804_vitaliy_gayduk_rosiya_z_1812_roku.html [in Ukrainian].

14. Dereha, S.V. (2017). Osoblyvosti funktsionuvannya neologizmiv v anglomovniy reklami [Features of the functioning of neologisms in English-language advertising]. *Naukoviy visnyk Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Ser.: Filolohichni nauky (movoznavstvo) – Scientific Bulletin of Drohobych State Pedagogical University named after Ivan Franko. Series: Philological Sciences (Linguistics)*, 8, 71–75 [in Ukrainian].

15. Dovbnya, L., & Tovkailo, T. (2022). Neologizmy ta yikh vidtvorennia v internetnykh zasobakh masovoyi komunikatsiyi [Neologisms as a linguistic reflection of war]. *Society. Document. Communication. Sotsium. Dokument. Komunikatsiya – Society. Document. Communication*, 14, 209–232 [in Ukrainian].

16. Zhulinska, M., & Krugliy, O. (2022). Neologizmy yak movne vidobrazhennia viyny [Neologisms as a linguistic reflection of war]. *Mizhnarodni vidnosyny, suspilni komunikatsiyi ta rehionalni studii – International Relations, Social Communications and Regional Studies*, 3 (14), 103–110 [in Ukrainian].

17. Kovalchuk, L., & Lytkovych, Yu. (2022). Psycholinguistic aspects of representing aggression in wartime media discourse. *East European Journal of Psycholinguistics*, 9 (2), 67–81 [in English].

18. Lytovchenko, I. (2016). *Dynamichni protsesy u viyskoviy leksytsi ukrayinskoyi movy (nazvy zbroi, amunitsii, sporud)* [Dynamic Processes in the Military Lexicon of the Ukrainian Language (Names of Weapons, Ammunition, Structures)] (Z.V. Koloiz, Ed.). Kryvyi Rih: R.A. Kozlov [in Ukrainian].

19. Moskalevych, I. (2023). Pidhotovka do zymy: mishky z piskom i mazut zamist shelteriv i gazu z vuhillyam [Preparation for winter: Sandbags and fuel oil instead of shelters and gas from coal]. *Dzerkalo tyzhnia*. Retrieved from: <https://zn.ua/ukr/energetics/pidhotovka-do-zimi-mishki-z-piskom-i-mazut-zamist-shelteriv-i-hazu-z-vuhilljam.html> [in Ukrainian].

20. Pidkaminna, L. (2019). Linhvostilistyka neologizmiv u movi sovremennykh ukrayinskykh ZMI [Linguistics of neologisms in the language of modern Ukrainian mass media]. *Linhvostilistychni studii – Linguostylistic Studies*, 10, 144–153 [in Ukrainian].

21. Ponomarenko, O. (2024). "My khochymo dodomu": rosiyskykh "mobikiv" kynuly v Luhanskiy oblasti (video). *Trybun* ["We want to go home": Russian "mobiks" left behind in the Luhansk region] (video). Retrieved from: <https://tribun.com.ua/uk/100751-mi-xochemo-dodomu-rosijskix-mobikiv-kinuli-v-luganskij-oblasti-video> [in Ukrainian].

22. Ponomariv, O.D. (2000). *Stilistika suchasnoyi ukrayinskoyi movy* [Stylistics of the Modern Ukrainian Language]. Ternopil: Navchalna knyga Bohdan [in Ukrainian].

23. Pavlos, O. (2023). Shturmova bryhada Natspolitsiyi rozdaє okupantam kvitky na kontsert Kobzona [The assault brigade of the National Police is giving tickets to the concert of Kobzon to the occupiers]. *Sotsportal*. Retrieved from: <https://socportal.info/ua/news/shturmova-brigada-natcpolitcii-rozdaє-okupantam-kvitki-na-kontcert-kobzona-video/> [in Ukrainian].

24. Rebryy, O.V. (2012). *Suchasni kontseptsiyi tvorchosti u pereklyadi* [Modern Concepts of Creativity in Translation] (Monograph). Kharkiv: KhNU im. V.N. Karazina [in Ukrainian].

25. Selivanova, O.O. (2006). *Suchasna linhvistika. Terminologichna entsyklopediya* – Modern Linguistics. Terminological Encyclopedia. Poltava: Dovkillya-K [in Ukrainian].

26. Stysov, O. A. (2019). *Dynamika leksychnogo skladu suchasnoyi ukrayins'koyi movy. Leksikologiya* [Dynamics of the Lexical Composition of Modern Ukrainian Language]. *Leksikohrafiya – Lexicology*. Bila Tserkva: Avtorytet [in Ukrainian].

27. Tumanova, A. (2023). Zaporizkyi napriamok: armiya droniv demilitarizovala "oko Mordora" [Zaporizhzhia direction: the army of drones demilitarized the "eye of Mordor"]. *UNN*. Retrieved from: <https://unn.ua/news/zaporizkyi-napriamok-armiia-droniv-demilitaryzuvala-oko-mordora> [in Ukrainian].

28. Tumanova, A. (2023). Rashisty planuyut terakty na vyborchyykh dilnytsiakh na okupovanykh terytoriiakh Ukrainy – aktyvisty. *UNN* – Rashists plan terrorist attacks at polling stations in occupied

territories of Ukraine – activists. Retrieved from: <https://unn.ua/news/rashysty-planuiut-terakty-na-vyborchyykh-dilnytsiakh-na-okupovanykh-terytoriiakh-ukrainy-aktyvisty> [in Ukrainian].

29. 10 chovniv rosiyskykh DRH znyshcheno sylamy oborony na pivdni za dobu – Humenyuk [10 boats of Russian sabotage groups destroyed by defense forces in the south in one day – Humenyuk]. *Ukrayinska pravda*. Retrieved from: <https://www.pravda.com.ua/news/2023/08/19/7416211/> [in Ukrainian].

30. Shevchenko, L.I., Derhach, D.V., & Syzonov, D.Yu. (2014). *Medialinhvistika. Slovnyk terminiv i ponyat* [Media Linguistics. Dictionary of Terms and Concepts] (L.I. Shevchenko, Ed.). Kyiv: VPC “Kyiv. un-t” [in Ukrainian].